

***Cinnamomum camphora* Nees et Eberm.**

NAZIVI I NALAZIŠTE

Cinnamomum camphora Nees et Eberm. vrsta je drveta koja pripada porodici Lauraceae, a poznata je pod trgovačkim nazivima Camphor tree, Kusunoki, Ohez, Kalingag, Dalchini i Kayu. Prirodno je rasprostranjena u Tajvanu, južnom Japanu, jugoistočnoj Kini i Indokini. Uspješno se kultivira i u drugim područjima.

STABLO

Stablo je prosječno visoko od 18 do 30 metara, a samo deblo visoko je do 13 metara, promjera 60 do 120 centimetara. Listovi imaju sjajan voštani izgled i mirišu na kamfor. U proljeće je lišće zeleno, s mnogo malih bijelih cvjetova. Plodovi su u obliku malih grozdova nalik na kupinu, promjera oko 1 centimetar. Kora je blijeda i vrlo gruba, s uzdužnim žljebovima.

Premda je stablo atraktivnog izgleda, a krošnja stvara duboku sjenu, može biti vrlo destruktivno. Vrlo se lako razmnožava, korijenje mu se brzo širi, a kamfor iz listova loše djeluje na okolnu vegetaciju.

DRVO

Makroskopska obilježja

Bjeljika drva vrlo je slične boje kao srž i teško se od nje razlikuje. Srž je svjetložuto-smeđa, svjetloružičasta ili crvenosmeđa, često s tamnim prugama.

Žica drva je ravna, usukana ili valovita, a tekstura srednje fina do fina. Godovi su dobro vidljivi golim okom, a drvni traci nisu vidljivi bez povećala. Drvo je izrazito jakoga, ali ugodnog mirisa na kamfor ili anis.

Mikroskopska obilježja

Drvo je rastresito porozno. Promjer pora je od 50 do 200 mikrometara, a gustoća pora je od 30 do 125 na 10 mm². Traheje su radijalno ili difuzno raspoređene i često ispunjene tilama. Perforacije članaka traheja jednostavne su. Intervaskularne su jažice velike. Drvni traci široki su od 4 do 10 stanica. Aksijalni je parenhim paratrahealan, vazicentričan, aliforman ili konfluentan. Ima i uljanica ili sluznica. Libriformska su vlakanca debelostjena.

Fizikalna i mehanička svojstva

Prosušeno drvo srednje je gustoće, oko 450 kg/m³. Tangentno utezanje iznosi oko 8,0 %, radijalno oko 5,0 %, a volumno oko 10,0 %.

TEHNOLOŠKA SVOJSTVA

Obradivost

Drvo se lako ručno i strojno obrađuje.

Dobro se pili, ljušti, lako se zakiva čavlima, lijepi, brusi, pjeskari i politira standardnim postupcima.

Sušenje

Drvo se lako prirodno suši, obično s malim greškama. Pri sušenju u sušionicama drvo se može izvitoperiti.

Trajnost i zaštita

Drvo *Cinnamomum camphora* prirodno je otporno na napade gljiva uzročnica bijele i smeđe truleži, ali može biti podložno i napadu termita.

Uporaba

Drvo pravilne žice, bez grešaka, upotrebljava se za proizvodnju furnira, stolarije i laganih drvenih konstrukcija. Na Dalekom istoku služi za proizvodnju trupaca, drvenih sanduka i drvenih lijesova. No drvo *Cinnamomum camphora* nekad je bilo poznatije po tome što se od njega dobivao kamfor, koji se rabi u medicini, kao važan sastojak bezdimnog baruta, a upotrebljava se i kao začim jelu. Danas se kamfor dobiva i sintetičkim putem.

Literatura

1. Brazier, J.; Franklin, G.L. 1961: Identification of Hardwoods – A microscope key, FPR Bulletin No. 46, HMSO, London.
2. Rendle, B.J. 1970: World timbers, London: Ernest Benn limited University of Toronto press, vol. 3, str. 14.
3. *** 1970: Identification of Hardwoods – A lens key, FPR Bulletin, No. 25, HMSO, London.
4. *** 1979: The Timber Research and Development Association (TRADA): Timbers of the world, The Construction Press Ltd., Lancaster, England.
5. *** Wikipedia, the free encyclopedia.

izv. prof. dr. sc. Jelena Trajković
dr. sc. Bogoslav Šefc